

CUVÎNTUL LIBER

COTIDIAN INDEPENDENT

ANUL III
NR. 472
VINERI,
11 OCTOMBRIE
1991
4 PAGINI • 5 LEI

CE FEL DE CARNE MAI MÎNCĂM?

Este o realitate faptul că, chiar dacă prețurile au crescut vertiginos, oferta de carne și preparate din carne a sporit simțitor. Într-o asemenea conjunctură, important este să ne decidăm după cum perimite și să alegem familia, bi-natură sau sortimentul de carne sau preparatul acesta. Pentru a clarifica aceste chestiuni legate de prețurile și amănunțit ce se practică în prezent, am purtat o discuție la convocarea S.C. „Decebal” S.A. Deva, principalul furnizor de asemenea produse destinate consumatorilor din județul nostru.

În baza Ordinului nr. 27 al Ministerului Agriculturii și Alimentației, din sept. a.e., privind aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 811/1991, referitoare la stabilirea prețului cu amănuntul la carne și preparate din carne, se face o serie de precizări care este bine să fie cunoscute și înțelese de către toți consumatorii. Ce conțin în esență acestea? În primul rând, facem precizarea că statul subvenționează prețul carnilor de calitate a II-a, precum și al unor preparate. În asemenea condiții se pune

întrebarea: de ce nu sînt produse și vindute cantități mai mari din aceste sortimente subvenționate? Pentru a lămurii din capul locului aceste probleme, trebuie să arătăm că ponderea produselor de calitate a II-a este bine determinată și nu poate fi modificată, ea rezultînd din însăși structura anatomică a animalelor sacrificate. Spre edificare, amintim că salariile societății furnizorilor au făcut eforturi pentru a crește cantitățile de carne și preparate subvenționate prin preluarea din alte județe și sacrificarea unui număr mai mare de animale. În acest mod s-a reușit ca în luna sept. a.e., din totalul producției pentru preparate — de 456 tone — să se obțină și să se livreze la fondul pieței 94 tone parizer și 23 tone salam de vară, ceea ce reprezintă o proporție de 26 la sută preparate subvenționate.

Dar, iată și prețurile la destinația cu amănuntul a produselor subvenționate. La carnea de vită calitatea a II-a (compusă din filea, greabăn-ceafă, piept și rasoale), prețul este de 105 lei/kg, iar la minzat — 126 lei/kg. La

amestec de carne de vită și minzat pentru mîncăruri (care cuprinde gîtul cu înjunghietura și salba, șira de la antricot și vrăbioara, precum și coada), prețul este de 62 lei/kg. Prețul carnilor de porc cu slănină calitatea a II-a (ce cuprinde filea, pieptul și rasoalele) este de 105 lei/kg, al carnilor fără slănină — 132 lei, iar al amestecului pentru mîncăruri — 74 lei/kg. În ceea ce privește preparatele, prețul salamului de vară este de 235 lei/kg, iar al parizerului de porc sau vită 140 lei/kg.

De asemenea, mai facem precizarea că din 100 kg carcasă de vită sau minzat rezultă 38 kg sînt carne calitatea a II-a și 10% la sută amestec pentru mîncăruri. La carnea de porc cu slănină, cal. a II-a reprezintă maximum 27 la sută, iar la porc fără slănină cal. a II-a este de 7 la sută, la care se adaugă 10% la sută amestec pentru mîncăruri.

Avînd cunoscute aceste date, ne putem da mai bine seama în raport de posibilități, ce fel de carne sau preparate, mai mîncăm.

NICOLAE TRICOB

CONTRAPUNCT

SINGURĂTATEA ARTISTULUI

Trebuie ca scriitorul — și, în general, artistul — să se angajeze politic sau nu? E o întrebare care se constituie în subiect de polemică în lumea literar-artistică, mai ales de cînd cu evenimentele din iunie, anul trecut. Rostită cu insistență și nu o dată cu vehemență, ea crează de fapt o falsă dilemă, fiindcă o de neîngăduită, în-deosebi în condițiile de azi, treptățile vieții politice se propaga în toate felurile de activitate intelectuală domeniului de creație artistică, să te abstragi, să te sustragi politicii și trebuie să fii absolut amorf temperamental ca să nu vibrezi la semnalele, uneori de-a dreptul agresive, pe care ei și le trimite și de zi din zori prin-a-masa. Mai cu seamă, materiale foarte sensibile ale artistului nu pot rămîne tace în aceste vremuri. Ori, în asemenea situații, se abstrage, politicii și buza în chela sa, și asediază paginile albe și reverberă în căminul și în viața prin a-i obliga să se angajeze în luptă. În asemenea momente, se poate observa că, deși artistul este și el un om, el nu este un om obișnuit, el este un om care are o misiune, o misiune de creație. Și atunci, în împrejurările de azi, să ignora politica, dar decizi să-și apere măcar creația de efectele nefaste ale conjuncturilor, artistului nu-i rămîne decît ambiția și aspirația supremă de a-și păstra independența și implicit libertatea de gândire, de opinie, de creație. El nu mai aderă la nici un partid, formațiune, organizație politică. După cite știu, primul care a făcut asta în mod declarat a fost Panait Istrati, după nefericita experiență a totalei sale adeziuni la comunism. O bună parte a artiștilor de azi se află în aceeași situație. După tristă experiență a servitului generate de dictatul partidului unic, ei nu mai vor să aadă de adeziuni și înregimentări. Odată ce și-au dobîndit libertatea, vor să și-o păstreze. Ei nu sînt neutri, căci aceasta presupune tăcere și neparticipare, iar ei nu se pot sustrage participării și

profesiunea îi obligă la rostire. Sînt, în schimb, independenți și în la independența lor, căci ea le permite să gîndească cu propriul cap și să distingă singuri binele de rău, indiferent din ce direcție ar veni binele sau răul acesta. Deviza lor este „Sine ira et studio” — fără mînie și părtinire — iar ea nu poate fi urmată decît în condițiile independenței de orice program politic, din afară, propriilor lor convingeri. „Singura și marea armă a unui scriitor este independența sa față de orice formație politică, este conștiința misiunii sale spirituale și naționale (...). Cel mai mare bine pe care îl poți face oamenilor, nu-l poți pregăti decît singur și în libertate”.

Cel care nu ostenește să îndemne azi pe artiști la angajare politică și zăpăcit de fapt în subiect de polemică în lumea literar-artistică, este acela la care au aderat ei înșiși. Dacă sînt de stînga, recurg la sloganurile național-comuniste și îl acuză pe independent de dezertare și trădare, chiar vînzare de pătrite (vai, vai!). Dacă sînt de dreapta, urează de o intoleranță totalitară cu semne schimbate și îl acuză de colaboraționism cu „Puterea”, asimîlîndu-l, nici mai mult, nici mai puțin decît colaboraționistul vechiului regim. Ei nu fac altfel altceva decît să atențeze la libertatea de opinie a celor ce gîndesc altfel. Nu-i ușor să fii independent. Dar independența nu înseamnă apolitism, după cum singurătatea nu e tot una cu izolarea. Leonardo da Vinci a știut-o de mult, lăsîndu-ne acel memento de o inefabilă tristețe și de un superb orgoliu, din care ne tragem puterile pînă azi: „Artistule, nu uita: puterea ta stă în singurătate!”.

RADU CIOBANU

DIN TARĂ

■ CÎTI ELEVI SÎNT ÎNTR-O CLASĂ? Este întrebarea ce ne este foarte des adresată de unii părinți, netulcușii de „densitatea mare a copiilor în clasă”. Iată ce prevede Hotărîrea Guvernului nr. 461 din 1991, referitor la subiectul aflat în discuție: la grădiniță, grupa va avea în medie 25 de copii și nu mai mult de 30; la învățămîntul primar, clasa I, în medie 30, dar fără a depăși 40; în clasele II-IV, nu mai mult de 40; la gimnaziu, în medie 30, fără a depăși 35; în liceu, limita superioară este de 30 de elevi în clasă. Situația este generală pe toate celelalte niveluri de învățămînt. Numai în Capitală, pentru desfășurarea unui învățămînt civilizat, unde sînt necesare aproape 700 săli de clasă, dar și a unor construcții noi, nu sînt cînd se va putea realiza.

■ AJUTOR DE URGENȚĂ PENTRU U.R.S.S. Guvernul japonez a aprobat un program de asistență de urgență pentru Uniunea Sovietică, cifrat la 25 milioane de dolari. Surso oficiale de la Tokio au precizat că este vorba despre trei milioane de ajutor umanitar de urgență (500 milioane dolari pentru alimente și medicamente), asistență tehnică (200 milioane de dolari pentru proiecte finanțate de banca Export-Import Bank of Japan) și garanții pentru exporturile japoneze către U.R.S.S. (1,8 miliarde de dolari).

Să intelegem că fic sovieticii, fic japonezii, fic ambele părți, au dobîndit o percepție nouă asupra insulelor Kurile?

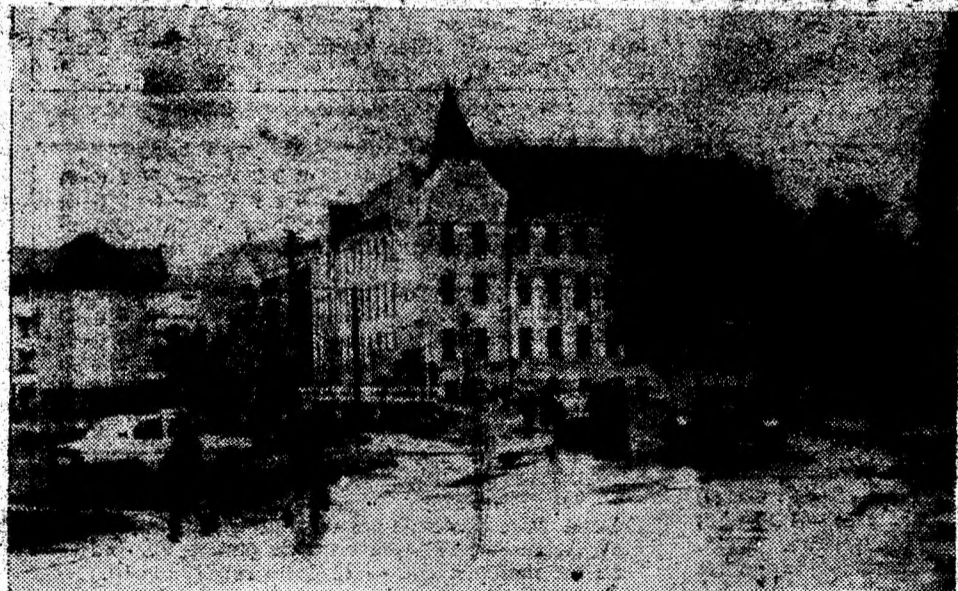
■ ÎN GRUZIA, E RĂZBOI CIVIL! În Gruzia se desfășoară, în prezent, un război civil și acest lucru trebuie știut, apreciază fostul ministru sovietic de externe, Eduard Sevardenadze, într-un interviu acordat publicației „Nezavisimaa Gazeta”, cîntă de agenția TASS. În opinia sa, Președintele Gruziei, Zviad Gamsahurdia, „trebuie să promoveze un dialog competent, serios și echitabil cu opoziția”.

DIN LUME

IN PAGINA A III-A

Ultimele amănunte despre echipele de fotbal participante la concursul

PRONOSPORT de duminică, 13 oct. a.c.

Hațeg — în pragul toamnei.

Foto PAVEL LAZA

FLASH!

○ SIMPOZION. În cadrul ciclului de manifestări „Carte — lectură — informare”, Biblioteca Județeană, cu ajutorul Inspectoratului Județean pentru Cultură, organizează marți, 15 oct. a.c., un amplu simpozion dedicat împlinirii a 80 de ani de la apariția, la Orăștie, a primului număr al revistei literare „Cosinzeana”. Participă, cu comunicări, cercetători din județ și din țară, ca un omagiu adus trecutului publicisticii hunedorene. Acțiunea se va bucu-

ra, fără îndoială, de o deosebită atenție din partea publicului.

○ FRUMOS gestul firmei „Comtournex” S.R.L. Simeria, al familiei Benea, care a hotărît ca la xeroxul amplasat în magazinul de consignatie să facă, în mod gratuit, copii xeroxate pentru veteranii de război. Gestul se detașează prin noblețea lui. (V. R.)

○ INTIM. COCHET, ELEGANT. După o completă renovare și dotare cu mobilier modern și util, fosta „Corona” din Orăștie și-a redeschis porțile. Restaurantul „Dacia” vă așteaptă într-o ambianță cu totul nouă. (E.S.)

○ BĂTAIE DE JOC. În ziua

de 9 oct. a.c., la ora 11,20, în stația de benzină PECO din Sîntuhaln, autodubita 4 HD 5075 alimentata cu carburant. După ce și-a umplut rezervorul și toate canistrelor (timp de un sfert de oră), șoferul a mai blocat minutul în șir accesul la pompă, în loc să tragă într-o parte și să dea voie altor autoturisme să-și facă plinul. Cînd i s-a atras atenția, a rinjit a bătaie de joc. Se vede treaba că uitase să ia cu el cei șapte ani de acasă. (Gh.P.)

○ RALIUL DE LA MIEZUL NOPTII. În cartierul „Progresul” din Deva și-a stabilit de o vreme reședința un straniu participant la raluri. Cîrind fără tobdă de echipament (s-o fi pregătind pentru competiții?), mis-

teriosul șofer transformă cartierul în... circuitul de la Monza, atît ziua, cit și noaptea. Chiar nu mai există noțiunea de liniște publică? Cine-l potolește? (T.I.)

○ MULTUMIRI. Personalul medical și locuitorii comunei Ghelari exprîmă, prin intermediul dr. Delia Grigorescu, mulțumirile lor familiei Ama și Ben Ambaum din Tegelen, Olanda. Familia Ambaum a donat, de această dată, unității sanitare din Ghelari, o ambulanță Salvare, complet utilată. (V. R.)

FLASH!

S. C. „HAȚEGTRANS” S. A.

Transport operativ, comod, elegant, avantajos

Fără să greșim, vom spune că în societatea comercială „Hațegtrans” S.A. activitatea se desfășoară în „foc continuu”. Și la marfă, și la călători. Lucrătorii societății — șoferi, mecanici, lăcătuși, sudori, tinichigii etc. — pun suflet și pasiune pentru a-i servi cât mai bine pe toți beneficiarii — călători sau agenți economici.

DIN NOU, GATA DE DRUM...

Zilnic, autobuze curate, bine întreținute, cu oameni de nădejde la volan, acoperă și de tranșă, dintre care multe curse pentru navetă. Pentru muncitorii de la Mina Boita, la Amenajarea Rîu Marcu-Retezat, la fermele de animale de la Bărbănt, la S.C. „Sidermat” Călan, în multe alte locuri.

IN AȘTEPTAREA COMENZILOR DE LA BENEFICIARI

Aproape 30 de beneficiari apelează zi de zi la serviciile S.C. „Hațegtrans” S.A. Hațeg. Majoritatea sunt mulțumiți de promptitudinea și de calitatea serviciilor. Așa se explică și creșterea numărului celor care apelează zi de zi la S.C. „Hațegtrans” S.A. Tuturor li se va asigura în continuare o servare bună, operativă.

INAINTE DE „DRUM BUN!” — O VERIFICARE ATENTĂ

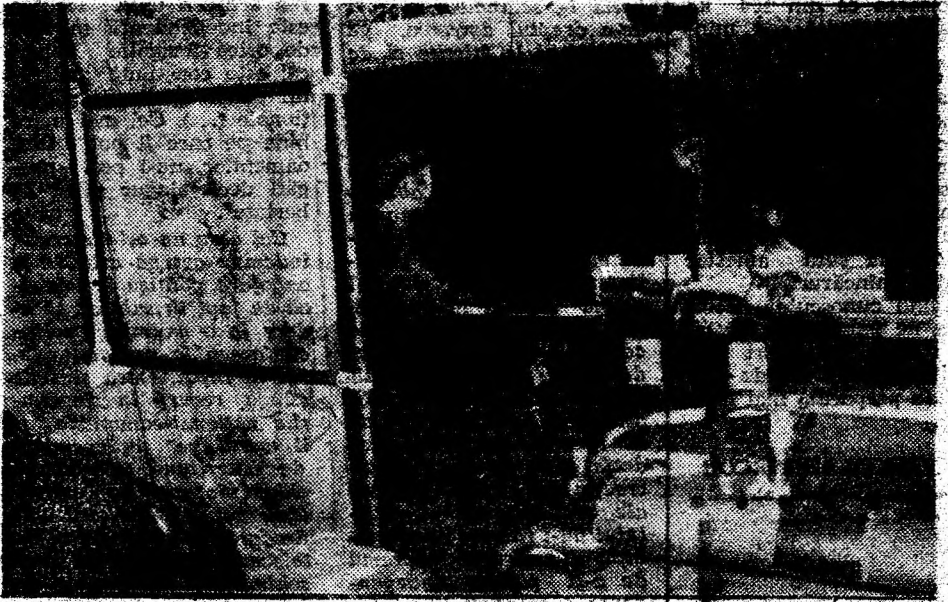
Înainte plecării în cursă, pe drumurile județului și ale țării, fiecare mașină este verificată cu toată atenția. Siguranța în circulație, prevenirea oricăror evenimente sînt literă de lege la lucrătorii societății.

LA DRUM SE PORNEȘTE NUMAI CU UN MOTOR BINE PUS LA PUNCT!

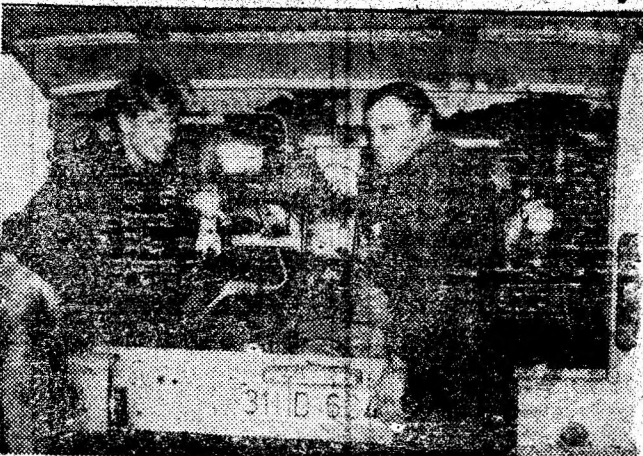
Liviu Roman, Ioan Steirian, Ioan Bogdan, Traian Mistău sînt mecanici auto de elită. De sub ochii și minile lor nu pleacă decît mașini care poartă

inscripția profesionalismului, a deplină siguranțe în circulație.

Tuturor și oricînd „Drum bun!”

Grupaj realizat de GH. I. NEGREA Foto PAVEL LAZA

S-a întimplat în Micro 15 (IV)

LOVITURA

nile în toate camerele.

În strictă conformitate cu planul urzît, în seara aceea de septembrie, Neculai Ivan a stat, împreună cu un vecin, pe bancă în fața blocului, pînă tîrziu, servindu-se amîndoi cu băutura. Avușese grijă să lăse ușa apartamentului său închisă, dar nu încuțată și să desceată din funcțiune instalația

— Așa-i că nu v-am mînițit? Tipul are lucruri de mare valoare.

— A avut! rosti celălalt, zîmbind subțire. N.I. s-a întors la el acasă și i-a spus lui P. Lîpu.

— Călea este deschisă. Faceți-vă treaba. După care a stins lumina și a stat pînă. A adormit doar după ce n-a mai auzit zgomote la vecin.

În apartamentul familiei Șerban, cei doi „lucrau” de zor, introducînd în saci tot pe ce le cădeau ochii. Nu doar aparatură, ci și haine lenjerie ș.a. Vorbeau în șoaptă:

— Să îmi și asta?

— Ia-o.

La un moment dat, N. Fortun a spus:

— S-au umplut sacii, nu mai încape nimic.

— Păcat! oștă celălalt. Ar mai fi lucruri de valoare.

— Bună prădă!

— Hai s-o uschîm.

Cu sacii în spate, cei doi au ieșit din apartament și din bloc. S-au dus grăbiți spre lanul de porumb din vecinătatea cartierului, în care s-au pierdut. (Va urma)

Cpt. COSTAN JULA, TRAIAN BONDORE

serial

de iluminat de pe casa scării. Cu ceva înainte de miezul nopții, văzu două umbre intrînd pe ușa blocului. Lăsa să treacă vreo zecă minute, apoi căscă lung și zise:

— Mă duc și eu la culcare. Noapte bună, vecine!

— Noapte bună!

I-a găsit pe cei doi în apartamentul lui. A schimbat cu ei câteva vorbe, apoi a ieșit cu N. Fortun. N.I. avea o șarabanișă de mare calibră, iar celălalt un topor. S-au oprit în fața ușii apartamentului vecin, unde au început să mesterească. Ușa n-a opus cîna stie ce rezistență. Au pătruns, apoi N.I. a aprins lumina.

„GAROFIȚA” VA AȘTEPTA!

În localitatea Crîșier funcționează o unitate numită simbolic „Garofița”. Această mică și cochetă unitate este rodul muncii și preocupărilor dlui Lazăr Sipoș și al familiei sale, avînd ca angajate încă patru persoane. Aici, vizitatorul poate consuma produse de alimentație, de alimentație publică, de panificație; cafea, ness-cafe, dulciuri, sucuri, țigări, băuturi de toate felurile, langose, specialitatea casei — ciocolată „la Sipoș” etc. În viitor, unitatea va desface și încălziminte. (AL. J.)

PRONO concursul din 13 octombrie

- C.S.M. REȘITA (3) — F.C. BIHOR (16)
Echipa orădeană este în plină criză de puncte (este și penalizată cu 1 punct), dar C.S.M.-ul rămîne invincibil pe teren propriu.
Pronostic: 1, X
- C.F.R. TIMIȘOARA (13) — U.T. ARAD (2)
Cu un palmares strălucitor în deplasare, U.T.A. nu va scăpa prilejul de a „smulge” 2 puncte C.F.R.-iștilor timișoreni.
Pronostic: 2
- CEAHLAUL P.N. (2) — „POLI” IAȘI (6)
Un adevărat derby al seriei A HI-a. Nu neglijăm șansa oaspeților. Deci...
Pronostic: 1, X
- ANCONA (4) — MODENA (14)
Modena este într-o acută criză de puncte, drept pentru care se va strădui să nu piardă la Ancona.
Pronostic: X
- BRESCIA (3) — UDINESE (6)
Brescia lui Lucescu și-a revenit, „culegînd” puncte serioase în deplasare, dar Udinese n-a cunoscut încă înfrîngerea.
Pronostic: 1, X
- CASERTANA (11) — LUCHESE (16)
Se întîlnesc o nouă promovată din „C” și o fostă pretendentă la „A”, echipe de mijlocul clasamentului.
Pronostic: X

- CESENA (7) — VENEZIA (19)
Cesena începe această partidă cu gândul de-a reveni cât mai repede în primul eșalon. Așadar...
Pronostic: 1
- LECCE (5) — TARANTO (17)
Lecce a început bine campionatul, apoi a lăsat-o mai moale, dar speră, și ea, să revină degrabă în prima divizie.
Pronostic: 1
- PADOVA (16) — MESSINA (20)
Două foste pretendente, sezonul trecut, la Divizia A. Acum sînt în plină criză de puncte, sperînd — în cel mai bun caz — să evite retrogradarea.
Pronostic: 1, X
- PESCARA (2) — AVELLINO (12)
Pescara pare să aibă pretenții la promovare, de aceea se va strădui să obțină victoria, dar Avellino joacă deschis „afară”.
Pronostic: 1, X
- PIACENZA (8) — BOLOGNA (10)
Din nou se întîlnesc o promovată din C și o retrogradată din A. Spectacolul fotbalistic nu va lipsi — sperăm.
Pronostic: 1, X, 2
- PISA (13) — PALERMO (15)
Pisa și-a revenit, dar Palermo — se pare — și ea. Așa că... „dăm” o șansă și oaspeților.
Pronostic: 1, X
- REGGIANA (1) — COSENZA (9)
Liderea a oprit motoarele, față de cum începuse (4 victorii consecutive), Cosenza fiind „specialistă” în meciuri egale.
Pronostic: 1, X

11
PI
10,00
10,20
10,30
12,00
12,30
13,30
14,00
14,20
14,45
15,15
15,30
16,00
16,30
16,50
17,00
17,05
18,05
19,00
19,30
20,00
20,35
20,45
21,15
22,10
22,40
23,25
23,40
0,20
PRO
16,00 /
16,15 I
16,40 T
17,10 O
20,00 C
21,00 F
21,30 V
22,00 J
22,35 C
STUDI
Anu
din no
tă 19
oct. 19
emisiu
Iespect
lea Jiu
siuni :
simbat
termin
lui I a
luare,
minea
6,30.
Pină
emisiu
caracte
te amă
drul en
bătă, 1

80 de ani de la apariția revistei „COSINZEANA”

In mină cu „spada de luptător”!

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui în care ne aflăm, Orăștia era un puternic centru cultural, o adevărată „cetate a culturii”, cum a fost denumită de unii. Aici au avut loc manifestări cu caracter cultural, cu puternic ecou în țară, funcționau edituri, au apărut ziare și reviste editate de cărturari recunoscuți, între care preotul Ioan Moța, dr. Aurel Vlad ș.a. S-a simțit însă nevoia unei reviste care să publice literatură română, întrucât apăruse pericolul de îndepărtare, chiar și a intelectualității, de creația românească. Astfel, apare la Orăștia revista „Cosinzeana”, la 15 oct. 1911. Redactorul, proprietarul și editorul ei a fost dr. Sebastian Bornemisa, care mărturisea că a fi gazetar în Ardeal în acea perioadă însemna a avea o viață plină de zbucium. „Că lupta pentru existența noastră națională, servindu-se ca de bună armă de presă, ne cere scriitorii tot mai talentați în slujba ziarelor. La redacția acestora, seful și purtătorul în mină nu condeie de scris, ci spada de luptător. „De-a pururi va pluti înaintea ochilor noștri, se arată în articolul program, neprihănitul chip al Cosinzeanei din basmele fermecătoare ale poporului nostru, și, după cum e curată și cinstită e această figură intrupătoare a frumuseții și a bunătății, după care se bat toți feciorii de crai, așa dorim să fie și revista care îi va purta numele.” Timpul revistei era, așa cum afirmam, de a publica, în primul rând, literatură românească. De aceea, în jurul Cosinzeanei s-au adunat toți buni scriitori din Ardeal și, în mare parte, din vechiul regat. Între aceștia — Liviu Rebreanu, Ion Agirbiceanu, Octavian Goga, Mihail Sadoveanu, Aurelia Pop, Ecaterina Pitș și al. „Primesc cu plăcere invitația dtale, mărturisesc Liviu Rebreanu lui Sebastian Bornemisa, de a colabora la revista „Cosinzeana”, cu atât mai mult că sint convins că sub îngrijirea dtale reviste o să iasă în condiții bune și o să-și facă repede loc în dragostea cititorilor”. Datorită spiritului său critic, publicația a avut un însemnat rol în îndru-

marea tinerelor talente, creatoare ale unei literaturi tradiționale, sănătoase. Literatura e privită ca o funcție care trebuie să se orienteze după cerințele colectivității pe care individul e chemat să o servească. Literatura are, în primul rând, o funcție morală, după cum specifică criticul D.D. Tomescu în articolul „Săptămâna literară”. În creațiile publicate aici, Agirbiceanu aduce o experiență directă de viață, rezultat al unei observații minuțioase, îndelungate — „Dinu Natului”, „Căsnicia lui Ludovic Petrescu”, „La seceră”. La rîndul său, Liviu Rebreanu se afirmă în această perioadă ca novelist, creațiile sale remarcându-se prin tîmțutul de viață care răzbate la tot pasul, prin acuratețea observației, prin realismul faptelor și al întâmplărilor. El publică, pentru prima dată în „Cosinzeana”, „Prostii”, „Cîntec de dragoste”, „Ofilire”, „Vremuri războinice”. Sadoveanu e prezent cu navela „Ion Ionescu Ungureanu”, „Lovirea”, „Moara părăsită”. Poezii semnează St. Olesif — „Amintiri”, „Cîntec”, George Costin — „Străngarul văilor”. Elena Farago, Nichifor Crainic, Victor Eftimiu, Zaharia Bărsan, I.U. Sorlet. Un mare merit și-l face revista prin publicarea de călegeri populare, adăvărând perle ale folclorului local, efectuate de oameni competenți, de articole pe probleme de lingvistică — semnate de Alexandru Hodos, științifice — aparținînd lui Gavril Todica. Așadar, se împlinește 80 de ani de la apariția unei reviste literare ce a văzut lumina tiparului la Orăștia, continuându-și, după o întrerupere de cîtiva ani, apariția la Cluj. Amprentele ei în promovarea literaturii române sînt puternice, într-o perioadă în care Ardealul era sub ocupația austro-ungară. După Revoluția din decembrie 1989, ziarul nostru a dat paginile sale de literatură și artă numele acestei publicații. Poate condițiile vor fi favorabile unei astfel de apariții!

MINEL BODEA

COSINZEANA

În memoriam

DAN CONSTANTINESCU

La 13 martie, anul acesta, a murit la Freiburg. (s-a născut la 6 feb. 1921, la Hunedoara) marele meu prieten. Singurul meu prieten în spirit. A murit în exil, la Freiburg. În haina aceasta de lut, pămînteană, m-am despărțit de el, sunt de atunci vreo zece ani. El nu a mai putut îndura umilirea și a plecat.

A fost inezestrat, ca ființă umană, cu atribute desăvîrșite: onestitate, modestie, o sensibilitate ieșită din comun, bunătațe sufletească rară; intransigent în ideile sale, neaplecător nici unui fel de compromis, dar îngăduitor nespun față de semenul său. Lucrarea sa, psihică, intelectuală, spirituală, o îndeplinea cu răbdare benedictină, stăruință și tenacitate, fie că era vorba de sine, ori de aproapele.

În anii postadolescenței eram nedespărțiți. Pînă multum Cerului că mi-a fost hărăzit să-l înțeleg, atunci, în anii căutărilor și formării „tiparelor” mele lăuntrice. A fost ca o revelație: interesul meu a devenit constant, din acel timp de eluiri, pentru lumile Orientului îndepărtat. La cîțiva ani după ce l-am înțeles, am tradus poemul „Grădina” de Rabindranath Tagore. Mai tîrziu, mulți ani după aceea, neprețuții chinezi, Qu Yuan, Cao Xueqin.

Îmi drămuiesc cuvintele scriind despre Dan Constantinescu. Ar fi o impietate să exagerez. Nu putea suferi emfaza, vorba calpă, zimboul strîmb. Dacă mă încearcă vreo teamă, e de a nu putea cuprinde, în puține cuvinte, dimensiunile sale: de cărturar și om de cultură (cunoștea la perfecție limbile de circulație, citise și asimilase tot ce se crease major în marile civilizații, cu precădere în Orientul Extrem — ar fi onorat, la o catedră de orientalistă, orice universitate din lume). A fost un poet și un filosof (îngrădă cum laudă la Lucian Blaga) un mare traducător. Singurul dintre scriitorii români care s-a hucumetat să traducă integral — o, ce piatră sîcifică pentru orice poet de pe glob! — „Sonetele către Orfeu” și „Elegiile din Duino” de Rainer Maria Rilke. Depun mărturie că a lucrat la aceste traduceri (mereu nemulțumit de sine și de cuvînt) cam treizeci-treizeci și cinci de ani. În ultima scrisoare, scrisă după moartea sa, îmi spune:

„...după vreo 40 de ani de trudă, am dus la bun sfîrșit „Tao-Te-King”-ul într-o regîndire originală, după ce am parcurs toată vasta bibliotecă ce se găsește aici (Freiburg n.n.). În ultima analiză însă, tot meditația individuală m-a ajutat să limpezesc lucrurile așa cum trebuie. S-ar putea să aibă chiar o valoare europeană și, în tot cazul, cînd va bate ceasul sorocit, intenționez să scot această carte unică, într-o ediție de lux și una de mare tiraj, în România. Aș obliga pe orice om politic să citească și să adîncească „Tao-Te-King”-ul înainte de a începe să con-

ducă pe alții. Căci ce lipsește cel mai mult oamenilor astăzi este „simțul reciprocității” (subl. noastră), care include iubirea în toate corelațiile ei: mila ajutorului aproapelui, dăruire de sine, înșimțirea suferinței celuilalt etc. (subl. noastră).

Nu am citit aceste traduceri din Lao-tse, dar sunt convins, absolut ferm convins, că Dan Constantinescu a realizat o operă mare. Am toate motivele. La acest capitol, al traducerilor, pe lângă altele, trebuie să neapărat menționăm hai-ku-urile, acest extrem de dificil gen literar japonez de concentrare aforistică, presupunînd, în afară de o cunoaștere savantă a lexicului, stăpînire filosofică a străvechii culturi japoneze.

Dacă n-aș cunoaște că după exilarea sa a continuat să scrie versuri (pe lângă cele două volume — era extrem de parcimonios cu sine — publicate în țară, „Unde”, Edit. pentru Literatură, 1969 și „Vatră”, Edit. Eminescu, 1978), aș fi fost tentat să cred că a renunțat la poezia sa pentru traducerea lui Lao-tse. Dar, cînd în 1990, după ani lungi de interdicții, am reușit să mă aflu la München și să vorbesc cu el la telefon (nu ne-am putut, din nefericire, reîntîni, deoarece pleca a doua zi la Palma del Mallorca, la Puerta del Solter, în vacanță, iar la reîntoarcerea sa la Freiburg a trebuit să revin eu în țară), mi-a spus că îmi trimite (și mi-a trimis) din versurile sale scrise în exil. Am primit vreo 20 de poezii, cu următoarea mențiune: „Din volumul tripartit „Dempreunul-a-fi”.

Poemul mi-e hărăzit să ajung la Freiburg și, cu bunăvoința devotatei sale soții, să cercetez arhiva pe care a lăsat-o și să mă îngrijesc, superb omagiu, de tipărirea cărților sale, vai, în aceste vremuri triste pentru cultura română.

În scrisoarea primită de dîncolo de mormînt, Dan Constantinescu mai scrie:

„...virtuejul demant în care a intrat omenirea mă apasă din ce în ce mai mult, chiar dacă nu vreau să mă gîndesc la asta... pînă la urmă, pămîntul acesta întors pe dos din vina oamenilor devinși gîngăni negînditoare și minăți de furii și uri oarbe... va rezista? — mai rămîne un semn de întrebare. Simt că am ajuns în pragul Apocalipsului”.

„Simțul reciprocității” și al „înșimțirii suferinței celuilalt” și l-a asumat în mod conștient. Suferea pentru suferința semenilor. Acesta a fost Dan Constantinescu. N-am înțeles alt om în care osmoza „interiorul este exterior” și „exteriorul este interior” să se fi realizat mai deplin. De o frumusețe fizică olimpiacă, goetheeană, trecerea pămînteană a lui Dan Constantinescu este un model existențial.

IV MARTINOVICI

MOARTEA CUVINTULUI

Fiecare cuvînt e o punte prăbușită spre Necuvînt. În zadar ai vrea să-l cuprinzi, să-l închizi într-o vorbă oricît de meșteșugită, Necuvîntu-i pe-acest pămînt adiere de taină, un sfîrșit de frămînt ce te-ndeamnă atîta doar: să fii o piatră linuită frumos, liniștită, mută, scufundată-ntr-o apă adîncă ce mereu, neșchimbă, se strămută.

ȘI TOTUȘI...

(mit)

Pentru a justifica „plodul” din „Oul dogmatic” al lui Ion Barbu Un plod scîncind în scutece și totuși o lumină străluminînd pămîntul din ieslea lui sărmană, magii, cei crai, văzut-au, de-ndat, întia, plină cheie de boltă, Fiul, a Tatălui areană.

Și-uitînd de drumul lung, doar cu o stea cărare, cu duhul colb, cenușă: „Slăvită fii, Fecioară!” i-au așezat nainte prinosurile rare și, stăpînîndu-și plînsul, adînc se închinară.

TURNUL DE SÎNGE

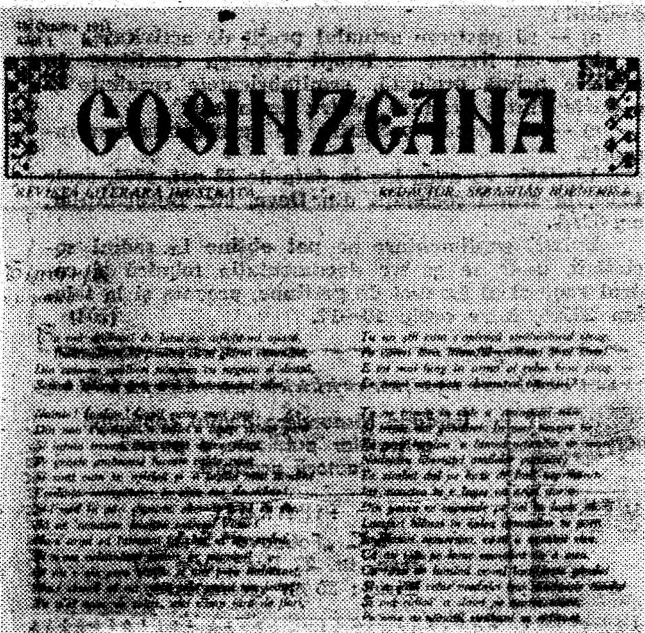
Înteleptul, fără vîrstă, bătrîn, așteaptă tăcut dinaintea Porții în adîncul căreia se zărește Sfera cu simburile rotund, de aur celest, aburosul Străfund.

Răbdarea lui pare nesfîrșită, dar crucea îmi apleacă acum fruntea în tîrîna, și sint ursit să-l urmez chiar din această noapte cînd Singele Turnului de Chin al Domnului mi-a trecut peste creștet.

Numai după ce ai plîns îndelung pe tîmpla lumii, îți este îngăduită o frîntură de ris. Surisul, oricum, îți rămîne, cuminecarea tainică dintre lumină și umbră.

Șopotul apei!
Cîtă liniște!
cît clocot pur!

Din volumul tripartit complet „Dempreunul-a-fi” predat la Biblioteca Română din Freiburg

Mica PUBLICITATE

ANIVERSARI

● CU ocazia împlinirii vârstei de 55 de ani și a unui an de la pensionare, întreaga familie urează Doinei Stoica din Brad un călduros „La mulți ani!” și viață lungă. (6003)

● 18 ANI sint aripi largi de vis și de speranță. La împlinirea acestor frumoși ani, mama și fratele urează din inimă dragi lor Crina-Iumaița Necșa „La mulți ani!”. (5990)

VINZARI — CUMPARARI

● VIND Renault Fuego, GTX, stare excepțională. Hunedoara, telefon 957/12091. Intre orele 6-12 și după ora 21. (5191)

● VIND înscrisiere Dacia 1300, din 1987 și din 1989. Deva, telefon 15402. (5992)

● VIND Opel Record Sport, 2000 cmc, 109 CP, stare excepțională, tanți de rezervă complete. Simeria, telefon 936/91516. (5995)

● VIND Trabant 601 S, pret convenabil. Deva, te-

lefon 16612, între orele 18-20. (5992)

● VIND casete video înregistrate impecabil, matrițe. Geoagiu, str. Sanatoriului nr. 31, telefon 167. (6022)

● VIND boltari și cărămidă pentru dărie. Informații Deva, str. N. Grigorescu 13, telefon 11956, după ora 16. (6024)

● VIND fin. Mihăileni, zona Brad. Deva, telefon 956/61415. (5998)

● VIND casă mare. Deva, telefon 23297. (5663)

● CUMPAR urgent teren pentru construcție în perimetrul satului Peștișu Mare. Informații — Peștișu Mare nr. 245. (6028)

● VIND medicamente germane pentru diferite boli: inimă, anghină, preinfarct, art. coronariene și circulația sângelui. Deva, telefon 16176. (6031)

● VIND medicamente R.F.G.: reumatism, inimă, circulație cerebrală, varice, bronșită, stomac, fiere, sedative, diuretice, gută, colesterol, dermatologice, antibiotice, vitamina B 12, neuropatie, altele. Hunedoara, telefon 13080. (6032)

● VIND Dacia 1310 break, nouă. Deva, telefon 14204. (6034)

● C.A.P. Lunca Motilor vinde, la licitație, în data de 24 oct. 1991, ora 11, la brigada Cărăstău, două grajduri, un finar și trei soproane. Listele privind valorile de inventar sint afișate în satul Cărăstău. (6035)

● VIND țigla Mușong și lemn construcție. Deva, telefon 17412. (6036)

● VIND înscrisiere Dacia (1988). Deva, telefon 14807, după ora 16. (6038)

● VIND bibliotecă „Oțana”, telecolor „Telefunken” (40.000 lei), frigider „Bosch”. Deva, telefon 20367. (6040)

● VIND înscrisiere Dacia (iunie 1986). Hunedoara, telefon 957/13214 sau 18105. (6041)

● VIND magnetofon „Rostov 105 S”, boxe 110 W, stație Akay 003. Deva, telefon 19467. (6043)

● VIND televizor color Elcom, pat dublu. Cumpăr pianină. Deva, telefon 17398. (6046)

● VIND mașină cușut „Nicolăță”, trujos, CEC Arș (1981), informații sat Spîni nr. 54. (6047)

SCHIMBURI DE LOCUINTE

● SCHIMB apartament două camere. Cugir, cu similar, garsonieră Deva. Informații Deva, str. Dacia, bloc 31, sc. D, ap. 38. (6023)

● SCHIMB apartament 2 camere, confort redus. Gojdu, cu apartament 2-3 camere, exclus Micro 15. Dacia, eventual preiau contract. Ofer 100.000-200.000 lei. Deva, telefon 29140. (5780)

● SCHIMB apartament trei camere. Deva, cu două camere. Informații Deva, str. Mărăști, bloc 14, ap. 15. (6030)

● SCHIMB apartament trei camere, confort unu, Turda, cu similar Deva. Deva, telefon 24920. (6039)

MATRIMONIALA

● PENSIONARA intelectuală, serioasă, nu am familie, copii, situație materială bună, doresc cunoștință intelectuală serioasă, negumător, între 60-70 ani. Condiții de căsătorie. Deva, telefon 13291. (6027)

SOCIETATEA COMERCIALA

„ROBES” S.A. BAIJA MARE

str. V. Lucaciu, nr. 162,

telefoane 994/13853, 17229, telex 33219r,

fax 994/13853,

EXECUTA ȘI LIVREAZA:

● linii pentru obținerea uleiului de floarea-soarelui;

● mări pentru grâu și porumb, capacitate 15-40 t/24h;

● prese de vulcanizare de 100 t cu încălzire electrică sau cu gaz;

● matrițe de vulcanizare, scule, dispozitive, ștanțe și matrițe;

● ascuțiri de scule. (706)

COMEMORARI

● ȘASE luni de dor și lacrimi de cînd ne-a părăsit pentru întotdeauna scumpul nostru söt, tată și bunice. ION PIRVU.

Sufletul lui scump și blind va rămîne vesnic în inimile noastre. Comemorarea — sîmbătă, 12 oct., la cîmîtirul din strada Eminescu, Deva. Soția, copiii și nepeatele. (5708)

● SE împlinesc trei ani de cînd destinul nemilos a smuls din sufletul nostru pe cea mai scumpă ființă. Procuror ARON ȘOCOE

un bun söt și tată, care dorea cu ardoare să trăiască, pentru a lumina drumul și viața a fiicei sale. Lacrimi și flori vor dăinui pe trîstul său mormînt. Comemorarea va avea loc sîmbătă, 12 oct. 1991, Soția: Mia și fiica Ana-Maria. (6044)

DEGES

● TRISTA și dureroasă înfîlire pentru a-l conduce pe ultimul său drum pe colegul nostru,

FLORIN VIOREA profesor, Simeria. Colegii de clasă, promoția 1959 a Liceului Simeria, împreună cu diriginta noastră, prof. Maria Joandrea.

Ceremonia funerară azi, 11 oct., ora 13, la cîmîtirul din Simeria. (6033)

SPITALUL ORĂȘENESC-BRAD

organizează concurs pentru data de 18 oct. 1991, pentru ocuparea următoarelor posturi:

● 1 post de electrician la Spitalul Orășenesc Brad;

● 1 post de vizitiu la dispensarul medical comunal Vața de Jos.

Încadrarea posturilor respective se va face cu respectarea reglementărilor legale, conf. H.G. 307/1991 și Legii 30/1990.

Informații suplimentare la serviciul personal al Spitalului Orășenesc Brad. (705)

C.A.P. OSTROV

Vinde, prin licitație publică, în data de 26 oct. 1991, ora 10, mijloace fixe, obiecte de inventar. Listele sint depuse la sediul C.A.P. Ostrov. (703)

UZINA DE PIEȘE SCHIMB ȘI REPARAȚII UTILAJ MINIER

cu sediul în Deva, str. C.A. Roveni nr. 5, angajează, prin concurs, în data de 15 oct. 1991

● un consilier juridic. Relații la telefoanele 21273 sau 26160, interior 122. (701)

„AUTOCETATE” S.A. DEVA

Donji să obțineți un permis de conducere categoria B?

Adresați-vă societății comerciale „AUTOCE-TATE” S.A. DEVA (școala de șoferi amatori) care vă școlarizează cu numai 8000 lei, în timp de 5 săptămîni.

Se asigură instruirea teoretică împreună cu cel mai vechi și bun lector, domnul Căci Gheorghe.

Instruirea practică se face de către instructori bine pregătiți profesional.

Relații suplimentare la telefon 15334, sau la sediul societății din str. Ulpia, nr. 15. (698)

SOCIETATEA COMERCIALA „AUTOCE-TATE” S.A. DEVA

(Școala de Șoferi Amatori)

recrutează candidați în vederea autorizării și angajării ca instructori practică de conducere, cu domiciliul în localitățile Deva, Hunedoara, Hăjeș și Brad.

Se asigură pregătirea teoretică în vederea susținerii examenului pentru autorizare.

Relații suplimentare la telefon 15334, sau la sediul societății din Deva, str. Ulpia nr. 15. (699)

SOCIETATEA COMERCIALA „DEVIL” S.A. DEVA

Organizează licitație pentru trecerea în locație a Filialei de Preluare a Laptelui, Hăjeș.

Filiala are ca obiect de activitate contractarea și colectarea materiei prime, prelucrarea și comercializarea laptelui, a produselor lactate și complementare.

Valoarea de pornire a licitației este de 600.000 de lei.

Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) — să păstreze actualul profil de activitate;

b) — să livreze societății întreaga cantitate de materie primă preluată, semifabricatele rezultate și o parte dintre produse pentru desfacere;

c) — să posede pregătire de specialitate sau înrudită.

Licitația va avea loc în data de 28 oct. 1991, orele 12,00, la sediul societății din Deva, str. Dorobanților, nr. 32/A.

Relații suplimentare se pot obține la sediul societății, unde se găsesc documentația tehnică și cadrul general al locației de gestiune, precum și la telefon 20509, între orele 10-14. (704)

REGIA AUTONOMA DE GOSPODARIE COMUNALA ȘI LOCATIVA DEVA

În data de 24 oct. 1991, ora 12, la sediul din

str. 16 Februarie, municipiul Deva, R.A.G.C.L. Deva va ține licitație pentru vânzarea de mijloace fixe disponibile la Deva și la filiala din Simeria.

(697)

SOCIETATEA COMERCIALA

„DEVIL” S.A. DEVA

Organizează licitație pentru trecerea în locație de gestiune a FILIALEI DE PRELUARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI, HĂJEȘ.

Filiala are ca obiect de activitate asigurarea materiei prime, industrializarea și comercializarea laptelui, a produselor lactate și complementare.

Valoarea de pornire a licitației este de 1.300.000 de lei.

Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) — să păstreze actualul profil de activitate;

b) — să livreze societății materia primă preluată din comunele Pui, Baru, Bretea Română, Boșorod și Cătan;

c) — să posede pregătire de specialitate sau înrudită.

Licitația va avea loc în data de 28 oct. 1991, ora 10,00, la sediul societății din Deva, str. Dorobanților, nr. 32/A.

Relații suplimentare se pot obține la sediul societății, unde se găsesc documentația tehnică și cadrul general al locației de gestiune, precum și la telefon 20509, între orele 10-14. (704)

BIROUL DE TURISM

AL „CORATRANS” S.A. DEVA

organizează excursie în Turcia, în perioada 19-25 oct. 1991.

De asemenea, stăm la dispoziția celor interesați, cu excursii în Ungaria, U.R.S.S. și Polonia.

Relații suplimentare vă furnizează dra Ligia Rădoescu din Autogara Deva — telefon 13033 și dna Dorina Mateș, la sediul CORATRANS, telefoane 12160, 12161.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

2700, Deva, str. 1 Decembrie, 35, Județul Hunedoara.
Telefoane: 11275, 12157, 11269, 11827
Telefon tipografie: 25904
Fax: 18061

Întreaga răspundere pentru conținutul articolelor publicate o poartă autorii acestora.

TIPARUL:

S.C. „Pofidava” S.A.
Deva, str. 22 Decembrie 257
Tiraj: 20767 exemplare.